

POWIATOWY URZĄD PRACY

ul. Spokojna 22, 74-300 Myślibórz,

☎ 095 747 28 71, fax 095 747 25

www.pup.powiatmysliborski.pl e-mail: szmy@praca.gov.pl

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE MYŚLIBORSKIM
NA KONIEC 2013r.
RAPORT
(część II – struktura zawodowa absolwentów)**

Myślibórz 2014

Niniejsze opracowanie, mające charakter prognostyczny, stanowi II część raportu z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie myśliborskim za rok 2013. Raport obejmuje analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o dane o absolwentach zarejestrowanych w PUP w powiecie myśliborskim według szkół i zawodów oraz o przewidywanych absolwentach w roku 2014r.

W dobie gospodarki rynkowej szczególną uwagę należy poświęcić na dostosowanie systemu kształcenia do zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje zawodowe pracowników. Wdrożenie systemu monitoringu pomaga określić kierunki i natężenie zmian zachodzących w strukturze zawodowej na rynku pracy. Z założenia monitoring ma służyć osobom, które poszukują pracy przy uwzględnieniu dopasowania swoich kwalifikacji zawodowych do oczekiwań pracodawców. Jako udoskonalone narzędzie jest pomocny osobom bezrobotnym, poszukującym pracy i uczącym się, jak również wszelkim instytucjom edukacyjnym i szkoleniowym w kreowaniu swojej pozycji na rynku pracy.

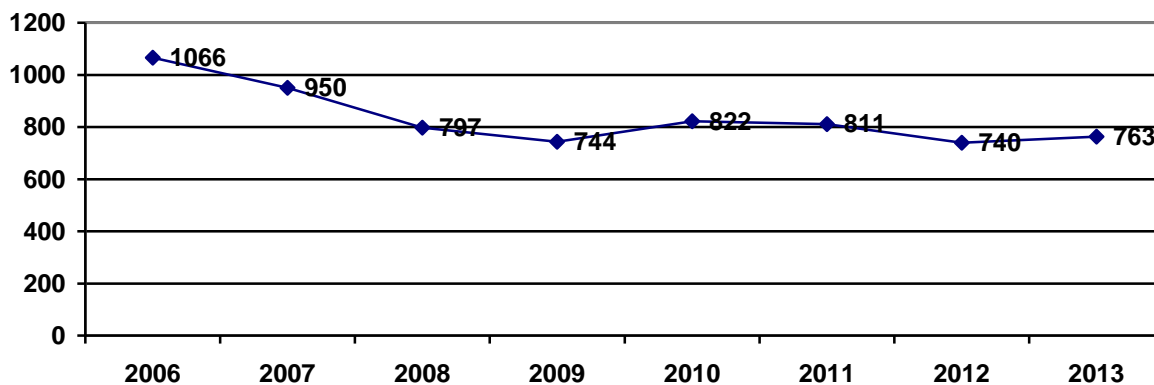
Ponadto monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala ocenić spójność kształcenia z podziałem na zawody deficytowe i nadwyżkowe. Stanowi również źródło informacji o procesie dostosowania edukacji do wymagań lokalnego rynku zatrudnienia.

W 2014r. PUP w Myśliborzu przeprowadził w ramach współpracy ze środowiskiem szkolnym, badania ankietowe w szkołach ponadgimnazjalnych. Objęto nim 10 szkół ponadgimnazjalnych (w tym zespoły szkół, w których działają: technika, licea ogólnokształcące, zasadnicze szkoły zawodowe, szkoły dla dorosłych).

Celem przeprowadzonego badania ankietowego było uzyskanie informacji o liczbie absolwentów w 2013r. oraz uzyskanie informacji o przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów w roku 2014, w podziale na kategorie zawodowe i konkretne zawody.

Z analizy wynika, że w 2013r. szkoły ponadgimnazjalne w powiecie myśliborskim ukończyło 763 absolwentów.

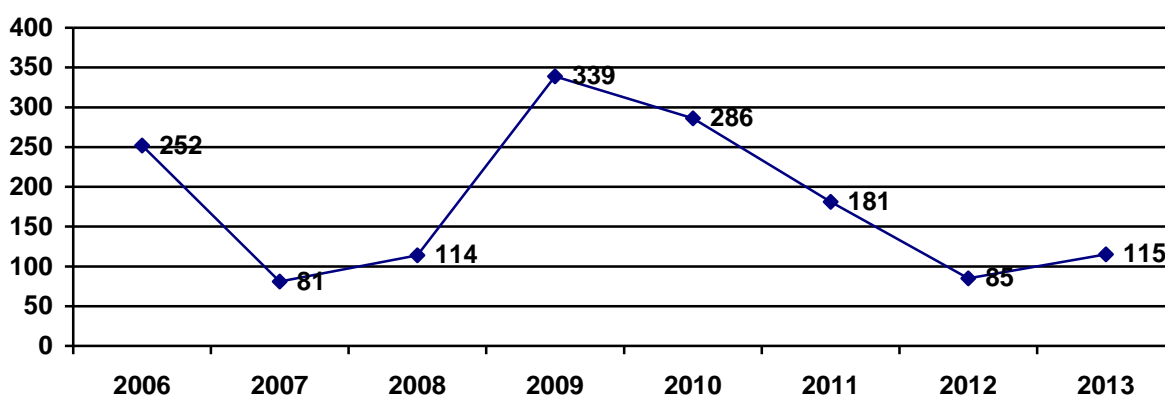
Wykres 1. Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2006 - 2013.

Źródło: System informacji oświatowej <https://mz.praca.gov.pl/>

Wykres przedstawia nam jak kształtowała się liczba absolwentów w przeciągu kilku lat, od roku 2006 do 2013. Analizując możemy zauważyć, iż liczba absolwentów z roku na rok malała. Jedynie w roku 2010 w porównaniu do roku 2009 odnotowano wzrost o 78 absolwentów. W porównaniu z rokiem poprzednim można zauważyć nie duży wzrost w liczbie absolwentów, którzy ukończyli szkołę. Liczba absolwentów w porównaniu z rokiem 2012 wzrosła o 23 osoby.

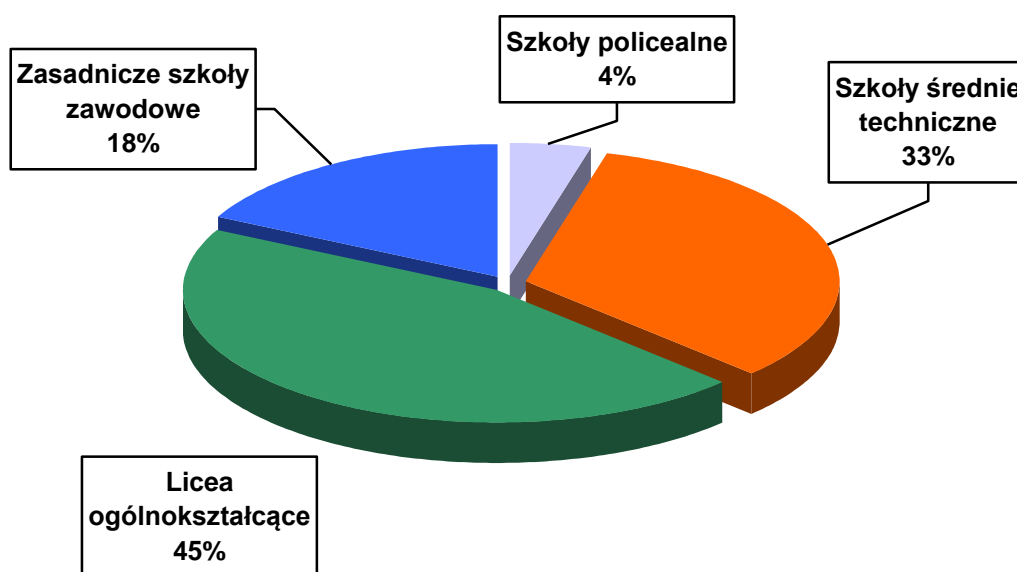
Wykres 2. Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2006 - 2013. (stan na koniec grudnia danego roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu z programu generującego „SyriuszStd”

Widzimy jak duża różnica jest w liczbie absolwentów bezrobotnych w kolejnych latach. Analizując okres od 2006 – 2013r. można zauważyć, że najwięcej absolwentów zarejestrowało się w powiecie myśliborskim w roku 2009, najmniej z kolei w 2007r. i 2012r. W porównaniu z ubiegłym rokiem liczba absolwentów wzrosła dosyć znacznie, tj. aż o 30 osób.

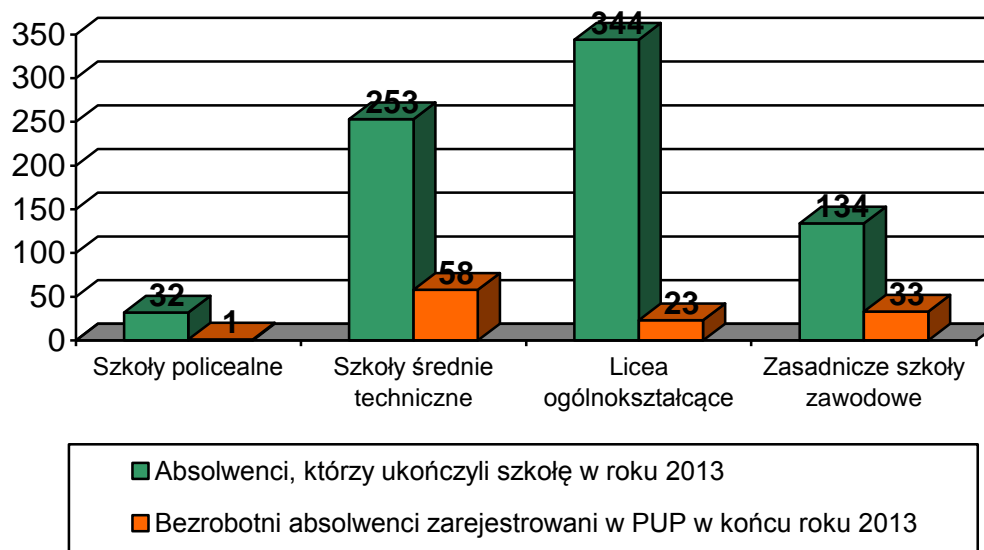
Wykres 3. Absolwenci, którzy ukończyli szkołę w 2013r. w powiecie myśliborskim według szkół.

Źródło: System informacji oświatowej <https://mz.praca.gov.pl/>

Powyższy wykres przedstawia strukturę zawodową absolwentów, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2013, według poziomu wykształcenia. Z tego najliczniejszą grupę stanowią absolwenci liceów ogólnokształcących – 45% (344 osoby). Liczba ta przez ostatnie lata utrzymuje się na mniej więcej takim samym poziomie. Drugą grupę stanowią absolwenci z wykształceniem średnim technicznym – 33% (253 osoby), zawodowym – 18% (134 osoby), a najmniejszą grupę stanowią absolwenci z wykształceniem policealnym, tylko 4% (32 osoby). Na terenie powiatu myśliborskiego nie funkcjonują uczelnie wyższe, które kształciłyby osoby z wyższym wykształceniem.

Wykres 4. Absolwenci zarejestrowani w PUP w powiecie myśliborskim według szkół w roku 2013.

Źródło: System informacji oświatowej <https://mz.praca.gov.pl/>

Analizując powyższe dane można stwierdzić, iż najwyższy odsetek absolwentów szkół powiatu myśliborskiego pozostających w rejestrze bezrobotnych w końcu 2013 roku odnotowuje się w przypadku absolwentów, którzy ukończyli szkoły średnie techniczne oraz zasadnicze zawodowe.

Tabela 1. Struktura zawodowa absolwentów szkół policealnych i średnich według zawodów w powiecie myśliborskim w latach 2013 i 2014.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2013	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2013	Przewidywani absolwenci w roku 2014
000000	Bez zawodu (LO, średnie zawodowe, policealne),	363	42	317
311204	Technik budownictwa	17	0	15
311504	Technik mechanik	18	0	18
314202	Technik architektury krajobrazu	19	1	0
325509	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy	13	0	25
331403	Technik ekonomista	43	3	30
333108	Technik spedytor	14	6	20
334306	Technik administracji	19	1	5

343403	Technik organizacji usług gastronomicznych	22	3	21
351203	Technik informatyk	69	9	60
422402	Technik hotelarstwa	33	17	31

Zródło: System informacji oświatowej <http://mz.praca.gov.pl/>

Dane zawarte w tabeli pokazują, w jakich zawodach najczęściej rejestrują się absolwenci szkół policealnych i średnich. Najwięcej w końcu 2013r. było zarejestrowanych absolwentów nie posiadających zawodu, techników hotelarstwa, następnie techników informatyków, techników spedycji i techników organizacji usług gastronomicznych.

Tabela 2. Struktura zawodowa absolwentów szkół zasadniczych zawodowych według zawodów w powiecie myśliborskim w latach 2013 i 2014.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2013	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2013	Przewidywani absolwenci w roku 2014
512002	Kucharz małej gastronomii	18	2	0
514101	Fryzjer	6	2	10
522301	Sprzedawca	25	13	0
711202	Murarz	5	0	15
722204	Ślusarz	22	0	12
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	34	4	25
741103	Elektryk	3	0	4
751204	Piekarz	7	2	2
752205	Stolarz	8	2	9

Zródło: System informacji oświatowej <http://mz.praca.gov.pl/>

Dane zawarte w tabeli pokazują, w jakich zawodach najczęściej rejestrują się absolwenci szkół zasadniczych zawodowych. Najwięcej w końcu 2013r. było zarejestrowanych sprzedawców, mechaników pojazdów samochodowych, piekarzy, fryzjerów oraz stolarzy.

Prognozy dla powiatu myśliborskiego na rok 2014 wskazują, że największa liczba absolwentów będzie miała wykształcenie średnie ogólnokształcące. W oparciu o dane prognostyczne w tej kategorii wykształcenia przewiduje się spadek o 27 osób w porównaniu do roku 2013. Przewiduje się też, że jedynie o 9 osób mniej niż w roku 2013 otrzyma

wykształcenie średnie zawodowe. Natomiast w porównaniu z rokiem 2013 przewidywana liczba absolwentów w szkołach zasadniczych zawodowych zmniejszy się o 48 osób i będzie wynosiła jedynie 86 absolwentów.

Tabela 3. Porównawcze zestawienie charakterystycznych dla lokalnego rynku pracy wybranych zawodów deficytowych, nadwyżkowych oraz kierunków kształcenia absolwentów, którzy ukończyli szkołę w powiecie myśliborskim w 2013r. i kierunków kształcenia przewidywanych absolwentów w roku 2014.

Lp.	Zawody deficytowe	Zawody nadwyżkowe	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w roku 2013	Przewidywani absolwenci w roku 2014
1.	Pokojowa	Krawiec	Technik informatyk – 69 osób	Technik informatyk – 60 osób
2.	Spawacz metodą MAG	Bez zawodu	Technik ekonomista – 43 osoby	Technik hotelarstwa – 31 osób
3.	Sekretarka	Specjalista administracji publicznej	Mechanik pojazdów samochodowych – 34 osoby	Technik ekonomista – 30 osób
4.	Przedstawiciel handlowy	Technik organizacji usług gastronomicznych	Technik hotelarstwa – 33 osoby	Opiekun medyczny – 26 osób
5.	Tapicer meblowy	Mechanik pojazdów samochodowych	Sprzedawca – 25 osób	Mechanik pojazdów samochodowych – 25 osób
6.	Opiekunka dziecięca	Piekarz	Ślusarz – 22 osoby	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy – 25 osób
7.	Sprzedawca w branży przemysłowej	Kucharz małej gastronomii	Technik organizacji usług gastronomicznych – 22 osoby	Technik organizacji usług gastronomicznych – 21 osób
8.	Konserwator budynków	Ślusarz	Technik administracji – 19 osób	Technik spedytor – 20 osób
9.	Doradca klienta	Ślusarz	Technik architektury krajobrazu – 19 osób	Technik mechanik – 18 osób
10.	Doradca finansowy	Technik informatyk	Technik mechanik – 18 osób	Technik budownictwa – 15 osób

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SIO <http://mz.praca.gov.pl/> oraz danych z Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie myśliborskim w 2013r.

Analiza liczby absolwentów w porównaniu z ogólną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów w Powiatowym Urzędzie Pracy pozwala zidentyfikować zawody najbardziej zagrożone bezrobociem. Należą do nich: sprzedawca, technik hotelarstwa, technik spedytor, technik organizacji usług gastronomicznych oraz technik informatyk. W 2013 roku zarejestrowała się duża liczba absolwentów szkół średnich nie posiadających wyuczonego zawodu. Są to osoby, które ukończyły szkołę średnią ogólnokształcącą oraz osoby, które kształciły się w konkretnym zawodzie w szkołach średnich zawodowych – technikach lub szkołach policealnych, lecz nie zdały egzaminów zawodowych. Tych bezrobotnych w 2013r.

było zarejestrowanych 42 osoby. Jednak w porównaniu z ogólną liczbą tych absolwentów, wynosi to tylko 12%, co może oznaczać, że znaczna większość tych osób kształci się dalej lub znalazły pracę, która nie wymaga od nich posiadania konkretnych kwalifikacji.

Jak daje się zauważyć większość absolwentów często zasila rynek pracy w zawodach nadwyżkowych. Należą do nich: między innymi osoby bez kwalifikacji zawodowych, które ukończyły szkoły średnie ogólnokształcące oraz osoby, które nie zaliczyły egzaminów zawodowych. Z tej analizy wywnioskować można, że szkoły ponadgimnazjalne na terenie powiatu myśliborskiego nadal kształcą uczniów w zawodach, na które jest małe zapotrzebowanie na pracownika na lokalnym rynku pracy. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych nadal nie posiadają wystarczających umiejętności praktycznych. Brak jest w programach nauczania zajęć umożliwiających nabycie umiejętności pracy w zawodzie, w którym uczniowie zgłębiają wiedzę teoretyczną. Niejednokrotnie dopiero odbycie staży pozwala na zdobycie przez absolwentów doświadczenia zawodowego w wyuczonym zawodzie. Na uwagę zasługuje też fakt, że zdobywane w szkole zawodowej kwalifikacje zawodowe oraz oceniamy jako nadal niedostosowane do obecnego charakteru pracy. Absolwenci szkół zawodowych, oprócz kwalifikacji oraz umiejętności zawodowych przydatnych w pracy, powinni posiadać umiejętności informatyczne oraz językowe, często wymagane przez pracodawców. Ponadto często absolwenci szkół zawodowych nie posiadają wystarczających umiejętności praktycznych.

Duże trudności ze znalezieniem pracy mają też osoby nie posiadające potwierdzonych formalnie kwalifikacji zawodowych, w niniejszym raporcie są to osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Nie jest to dobrym zjawiskiem na rynku pracy, ponieważ oczekiwania pracodawców w stosunku do nowozatrudnionych pracowników są wysokie. Pracodawcy dyktują warunki na rynku pracy, wyraźnie określają swoje oczekiwania względem umiejętności i predyspozycji, jakie powinien spełniać przyszły kandydat do zatrudnienia. Najczęściej oczekują, aby kandydat potrafił wykonywać zadania zawodowe zgodnie ze standardami obowiązującymi na stanowiskach pracy i żeby wykazywał się takimi cechami osobowości jak: zdolność do samodzielnego działania, dyspozycyjność, operatywność i innowacyjność. Dlatego absolwenci szkół już w czasie edukacji muszą zdobywać wiedzę nie tylko zawodową, ale również na temat rynku pracy i jego wymogów.

Jeśli chodzi o absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu myśliborskiego w 2013 roku, największą liczbę stanowiły osoby bez zawodu, legitymujące się wykształceniem średnim ogólnokształcącym, które prawdopodobnie będą w przyszłości kontynuowały naukę na poziomie akademickim. Cześć z nich zdobędzie zawód poprzez

dalszą naukę, jednak nie wszyscy – część pozostanie przy nabytym już wykształceniu średnim. Opisana sytuacja niesie ze sobą zagrożenia m.in.: osoby takie zwykle mogą wykonywać jedynie pracę, która nie wymaga konkretnych kwalifikacji zawodowych, co czyni ich potencjalnymi pracownikami przy pracach prostych. Praca tak często nie zaspakaja ich ambicji, co powoduje dużą rotację na stanowiskach pracy, podejmowanie pracy nie rejestrowanej, potrzebę korzystania ze wsparcia opieki społecznej oraz brak satysfakcji z życia zawodowego i utratę motywacji do poszukiwania pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Myśliborzu, może proponować absolwentom formy aktywizacji zawodowej przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, stara się w jak największym stopniu trafnie stosować je do absolwentów z różnymi zawodami. Najbardziej popularną na rynku pracy formą aktywizacji tych młodych ludzi są staże i tą formą objętych jest najwięcej absolwentów. Ponadto absolwenci aktywizowani są poprzez jednorazowe środki na podjęcie własnej działalności gospodarczej i szkolenia. Oferowane są im także oferty pracy niesubsydiowanej. Osoby mające trudności z rozpoznaniem własnych oczekiwań zawodowych oraz ich dostosowaniem do potrzeb rynku, korzystają z usług poradnictwa zawodowego. Jednakże zjawisko bezrobocia wśród absolwentów jest tematyką dość skomplikowaną, ze względu na to, że uzależnione jest od wielu czynników m.in.: kierunków kształcenia, które należałoby ustalać w skali nie tylko powiatu, ale i województwa, a nawet kraju, mobilności w poszukiwaniu szkół i zdobyciu zawodu, który byłby najbardziej odpowiedni na terenie zamieszkania, kształcenia ustawicznego.